

Themen des Nordens

Politik für Kinder - Børnepolitik

Fast über Nacht ist mit der Mär von der berufstätigen "Rabemutter" aufgeräumt worden. Jetzt fordern junge Eltern eine ordentliche Betreuung für ihre unter-3-jährigen Kinder ein. Neue Betreuungsangebote schießen wie Pilze aus dem Boden, aber die Qualität muss stimmen, mahnt der SSW.

In Dänemark ist es längst der Standard, in Ostdeutschland auch, aber in Westdeutschland gilt eine Mutter bei vielen immer noch als schlechte Mutter, wenn sie sich in den ersten Lebensjahren nicht voll und ganz ihrem Kind widmet. Immerhin akzeptieren alle Parteien und die Öffentlichkeit aber mittlerweile, dass es verschiedene Lebensentwürfe gibt, die alle legitim sind und berücksichtigt werden müssen.

Bund will mehr Krippen

Der Westen der Republik ist aber ein Entwicklungsland, wenn es um Betreuungsangebote für Kinder unter drei Jahren geht. Deshalb wollen die Parteien der Großen Koalition im Bund diesen Bereich deutlich ausbauen. Einigkeit besteht noch nicht. Vor allem die CDU/CSU will vom alten Familienleitbild nicht lassen und fordert eine "Prämie" für Mütter die zuhause bleiben. Dies lehnt der SSW ab. Selbst der sechsfache Vater Lars Harms, dessen Frau



Foto: dpa

Mehr Betreuung aber nicht weniger Qualität

Anke bewusst den Beruf der Mutter gewählt hat, meint: "Dieses Geld muss in mehr und bessere Betreuungsangebote gesteckt werden."

Alle warten gespannt auf die Einigung in Berlin. Ob das neue Bundesgesetz allerdings der große Befreiungsschlag wird, bleibt offen, denn die Gelder sollen frühestens ab 2010 fließen und nur Investitionen, z. B. in Gebäude, umfassen. Den teuren Betrieb mit gut ausgebildeten Pädagogen sollen weiterhin die Kommunen bezuschussen.

Trotzdem zögern viele Ge-

meinden und Träger nicht länger und bauen schon ihr Angebot aus. Die enorme Nachfrage gibt ihnen dabei Recht. Keine Einrichtung bleibt ohne Warteliste.

SSW kämpft für Qualität

Der SSW achtet darauf, dass die zusätzlichen Plätze nicht durch schlechtere Qualität und Einsparungen beim pädagogischen Personal finanziert werden. Denn dann wäre nichts gewonnen. "Man muss nicht Pädagogik studiert haben, um zu kapieren, dass es nicht das Kindeswohl fördert, wenn die Kleinsten von noch we-

niger pädagogischen Fachkräften begleitet werden", sagt der SSW-Sozialexperte Lars Harms.

Trotzdem wollte Bildungsministerin Erdsiek-Rave (SPD) im März in einer neuen "Kita-Verordnung" bestimmen, dass künftig 1,5 Fachkräfte ausreichen, um vier Kleinkinder zu betreuen. Erst ab fünf Kleinkindern waren zwei Pädagogen vorgesehen, dies sind zwei Kinder mehr als bislang. Diese Sparmaßnahme auf dem Rücken der Kleinsten konnte Lars Harms gemeinsam mit Eltern und Fachleuten im Mai gerade noch verhindern.



Foto: Flensborg Avis

Hvorfor har mindretallet ingen vuggestuer?

I Danmark går 63,2 % af de 0- til 2-årige børn i vuggestue. I Tyskland skal der frem til 2013 skaffes pladser til 30 % af småbørnene. I Sydslesvig udgør tilbudene til de 0- til 3-årige efter sommerferien blot 3 % af de samlede danske pladser til børn under 6 år. Det er alt for lidt.

Det danske mindretal lever sin hverdag i Tyskland - det kan der ikke være tvivl om, når man ser på vuggestuetilbuddet. I mange år har Dansk Skoleforening ikke haft en eneste plads til børn under tre år.

Store forventninger

Men nu har den almene debat i samfundet om vuggestuepladser og muligheden for betalt forældreorlov på et år ("Elterngeld") sat skub i efterspørgslen. I takt med at der oprettes tyske institutioner til småbørn stiger forventningerne også i det danske mindretal. Skoleforeningen har reageret på denne udvikling ved

at oprette to vuggestuer i Flensborg og Garding og to familiegrupper i Harreslev.

For få danske pladser

Men de ialt 30 pladser dækker langt fra efterspørgslen. Selv når der nu efter sommerferien oprettes 30 pladser mere (*se faktaboksen*), vil langt fra alle kunne tilgodeses. Socialudvalgsformand i Hanved kommune, Kaj Clausen (SSW), vurderer: "Skoleforeningen har brug for op til 400 pladser, hvis den skal dække behovet."

Skoleforeningens børnehaverchef Birgit Messerschmidt har allerede overvejet, hvorledes der kan

skaffes yderligere pladser i vuggestuer og ved at knytte uddannede dagplejemødre til danske børnehaver. Hidtil er der dog ikke penge til en udvidelse.

Vores forældre vælger tyske institutioner

Konsekvenserne af denne udvikling er, at unge forældre vender de danske institutioner ryggen og vælger tyske vuggestuer og legegrupper. Det kender Birgit Messerschmidt alt til: "Vi ved, at forældre har været nødt til at vælge en tysk institution - og at forældre har valgt at børnene i treårsalderen forbliver i det tyske system, for ikke at

Fakta

Dansk Skoleforening for Sydslesvig har aktuelt:

- over 1.800 børn i 55 **børnehaver**. Per børnehavergruppe må optages fem børn under tre år ("familiegrupper"). For tiden er der 2 **familiegrupper** i Harreslev børnehaver med plads til 10 børn i alderen 2 til 3 år.

- 2 **vuggestuer** i Flensborg-Engelsby og Garding, med plads til hver 10 børn i alderen 6 måneder til 3 år.

- Efter sommerferien oprettes: 2 vuggestuer med hver 10 pladser i Kobbermølle og Husby samt en legestue med 10 pladser for 1-6-årige i Vyck (Før).



udsætte dem for et skift til en dansk institution."

- Forældre vel at mærke, der allerede har børn i danske børnehaver og skoler.

SSW kræver handling nu

"Denne udvikling kan mindretallet ikke leve med", siger Flemming Meyer. (*se lederen på side 2*) SSWs formand kræver, at Skoleforeningen fremlægger en plan for, hvorledes behovet kan dækkes, og at de andre danske organisationer støtter Skoleforeningens kamp for at skaffe pengene til det.

Foto: Flensborg Avis

Hvad siger Dansk Skoleforening?

Spørgsmål til Skoleforeningens børnehavechef Birgit Messerschmidt.

Hvorfor har Skoleforeningen ingen vuggestuer, selvom man i Danmark har haft dem i årtier?

Der har tidligere i Tyskland ikke været tradition for vuggestuer. De blev heller ikke tilgodeset i lovgivningen og dermed har pladser til børn under 3 år ikke været tilskudsberettiget. Skoleforeningen har derfor rent økonomisk ikke kunnet yde et sådant tilbud. Vi har heller ikke tidligere fået et så massivt pres fra forældrenes side. Mange mødre har valgt muligheden for en tre års ubetalt forældreorlov med ret til at vende tilbage til egen arbejdsplads.

Og hvordan ser det ud nu?

Samfundets holdninger til vuggestuer og kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet har i den grad ændret sig. Vi har næsten dagligt forespørgsler om en vuggestue-



plads her på kontoret.

Hvordan tackler i den store efterspørgsel?

Vi har beskæftiget os intens med, hvordan vi bedst muligt kan imødekomme ønsket om vuggestuepladser og/eller dagplejeordninger. Økonomien er selvfølgelig en afgørende faktor og vi er gået i dialog om offentlige tilskud med flere kommuner og kredse. Vi har forhandlet de steder, hvor vi havde muligheder for at bruge bestående lokaler i børnehaver og hvor børnetallet tillod det, så vi uden større ombygninger og med offentlige tilskud ville kunne holde os nogenlunde

Dagpleje som overgangsløsning

På SSWs informationsarrangement den 22. juni efterlyste både SSW-kommunalpolitikere og unge forældre flere danske pladser til børn i 0- til 3-års alderen.

SSW foreslog, at Skole-

foreningen formidler kontakten til uddannede, dansktalende dagplejemødre, så længe den ikke selv kan tilbyde tilstrækkeligt med pladser. Børnehavechef Birgit Messerschmidt lovede, at arbejde videre med ideen.



Birgit Messerschmidt

indenfor budgettet. Ud over de bestående 30 pladser kommer der nu 30 pladser i Kobbermølle, Husby og Vyk. Vi har dermed udnyttet de muligheder, der har kunnet lade sig gøre med den nuværende økonomi.

Men er det nok?

Skoleforeningen står under stor pres til at oprette flere vuggestuepladser i Flensborg og Slesvig. Det kræver dog en større investering. Vi vil ved kommende budgetforhandlinger med Danmark gøre opmærksom på behovet og går ud fra at de andre organisationer i Sydslesvig vil støtte Skoleforeningen i denne sag.

Er Skoleforeningen hidtil blevet bakket op af de andre danske organisationer?

Sidste år fremlagde vi forældreønsket om vuggestuepladser for Samrådet. Her fik vi en klar tilbagemelding i særdeleshed fra SSF: oprettelse af vuggestuepladser kunne være godt nok, men måtte ikke indebære en merudgift. Det er selvfølgelig umuligt. Vuggestuepladser er dyrere end en almindelig børnehaveplads, fordi de kræver flere

pædagoger. Desuden skal de fysiske rammer tilpasses, så behovene for børn under 3 år kan blive tilgodeset på behørig vis. Det gælder også for en mulig dansk dagpleje med tilknytning til vores børnehaver. Jeg er dog overbevist om, at der er ved at ske et holdningsskift i Samrådet.

Kan Skoleforeningen forvente støtte fra Danmark?

Der er en voksende erkendelse af, at Skoleforeningen her skal til at løse en opgave, der er af eksistentiel betydning for hele mindretallet. Jeg er sikker på at oprettelse af vuggestuepladser også vil have seksmandsudvalgets bevågenhed.

Men det vil vare tid, før der kommer penge derfra. Betyder det, at unge forældre slet ikke behøver at henvende sig til jer foreløbigt?

Tværtimod! Vi har ventelister aller steder, så det kan da ihvertfald betale sig at få sit barn skrevet op så tidligt som muligt. Vi hjælper forældrene, hvor vi kan. Desuden er det helt nødvendigt for at vi kan få et realistisk billede af vuggestuebehovet i Sydslesvig.

Kinder haben Rechte. Um dieses zu verdeutlichen, hat sich der SSW für Kinderrechte in der Landesverfassung eingesetzt und unterstützt ein Kinderschutz-Gesetz.

Kinder haben Rechte. Trotzdem ziehen sie immer wieder den Kürzeren, wenn Erwachsene diese Rechte verletzen und Kinder Verwahrlosung und Gewalt aussetzen.

Um die Rechte der Kinder gegenüber den Erwachsenen zu stärken, haben die Oppositionsparteien im Kieler Landtag sich gemeinsam dafür stark gemacht, dass Kinderrechte in der Landesverfassung verankert werden. Denn, wie Anke Spoorendonk es formuliert: "Im Gegensatz zu vielen anderen gesellschaftlichen Gruppen können Kinder nicht selbst gegen die Verletzung ihrer Rechte vorge-

hen oder sie gar einklagen. Dieses Recht und diese Pflicht kommen zuerst den Eltern zu. Aber leider sind nicht alle Mütter und Väter in der Lage, die Rechte ihrer Kinder zu vertreten."

Der Staat soll die Kinder schützen

"Manche sind mit ihrer Elternrolle sogar derart überfordert, dass sie selbst die Rechte ihrer Kinder missachten. Viel zu viele Kinder leiden stumm. Deshalb muss der Staat ihnen Schutz bieten und für sie die Stimme erheben, wenn es niemand anderes tut."

Kinder sollen ihre Rechte kennen

Für Anke Spoorendonk geht es um mehr, als um den Schutz vor Gewalt: "Es gibt noch viele andere Bereiche als den Kindesmissbrauch, wo die Kinderrechte im Sinne der UN-Kinderrechtskonvention gestärkt werden

können. Kinder müssen ganz allgemein erfahren, dass sie den Erwachsenen nicht ausgeliefert sind. Sie haben Rechte gegenüber den Eltern, den Pädagogen und dem Staat."

Während die CDU noch im Oktober vehement gegen Kinderrechte in der Verfassung war, scheint jetzt der Zwei-Drittel-Mehrheit im Landtag für eine Verfassungsänderung nichts mehr im Wege zu stehen. Anke Spoorendonk mahnt aber: Eine wirkliche Änderung der Lebenssituation der Kinder erfordert konkrete Maßnahmen.

Kinderschutzgesetz hilft Kleinen und Großen

Deshalb hat der SSW auch begrüßt, dass die Fraktionen von SPD und CDU im Juni einen Entwurf für ein Kinderschutzgesetz vorgelegt haben. Ein solches Gesetz zur besseren sozialen Fürsorge und gesundheitli-

chen Vorsorge für Kinder wäre in der Bundesrepublik ohne Vorbild.

"Ein Kinderschutzgesetz ist die konsequente Reaktion auf Misshandlung, Verwahrlosung und schlechte Lebensbedingungen von Kindern. Es geht sowohl um den Schutz der Kleinsten als auch um vorbeugende Hilfe für die Großen, denn auch viele Erwachsenen-Probleme haben Kindesbeine", sagt Anke Spoorendonk.

Zweitbeste Lösung

Im Gegensatz zu den anderen Parteien sieht sie in den geplanten verbindlichen Kinderarztbesuchen aber nur die zweitbeste Lösung: "Modelle wie die Schutzengel, bei denen junge Familien über längere Zeit in ihrem häuslichen Umfeld begleitet werden, sind wesentlich besser geeignet, Probleme und Defizite in den Familien frühzeitig zu erkennen und Eltern zum Umdenken zu bewegen."



Foto: Flensburg Avis

Kinder haben eigene Rechte

Web-Tipp

www.boerneinfo.dk



Kinder müssen darüber aufgeklärt werden, welche Rechte sie gegenüber ihren Eltern, der Schule usw. haben. Ein gutes Beispiel: Der dänische Kindeschutzbund hat diese neue Homepage eingerichtet, auf der Kinder sich altersgerecht über Rechte und Pflichten informieren können.